

35 DẠNG TOÁN LIÊN QUAN ĐẾN KHẢO SÁT HÀM SỐ

Dạng 1: Cho hàm số $y = f(x, m)$ có tập xác định D . Tìm điều kiện của tham số m để hàm số đơn điệu trên D

Cách giải

- Hàm số đồng biến trên $D \Leftrightarrow y' \geq 0, \forall x \in D$
- Hàm số nghịch biến trên $D \Leftrightarrow y' \leq 0, \forall x \in D$

Chú ý:

$$\text{Nếu } y' = ax^2 + bx + c \text{ thì: } y' \geq 0, \forall x \in \mathbb{R} \Leftrightarrow \begin{cases} a > 0 \\ \Delta \leq 0 \end{cases} \text{ và } y' \leq 0, \forall x \in \mathbb{R} \Leftrightarrow \begin{cases} a < 0 \\ \Delta \leq 0 \end{cases}$$

Dạng 2: Tìm điều kiện của tham số m để hàm số $y = f(x, m)$ đơn điệu trên một khoảng $(a; b)$

Cách giải

- Hàm số đồng biến trên $(a; b) \Leftrightarrow y' \geq 0, \forall x \in (a; b)$
- Hàm số nghịch biến trên $(a; b) \Leftrightarrow y' \leq 0, \forall x \in (a; b)$
- Sử dụng kiến thức:

$$m \geq f(x), \forall x \in (a; b) \Leftrightarrow m \geq \max_{(a; b)} f(x) \text{ và } m \leq f(x), \forall x \in (a; b) \Leftrightarrow m \leq \min_{(a; b)} f(x)$$

Dạng 3: Tìm điều kiện của tham số m để hàm số $y = f(x, m) = ax^3 + bx^2 + cx + d$ đơn điệu trên một khoảng có độ dài bằng k cho trước.

Cách giải

- Ta có: $y' = 3ax^2 + 2bx + c$
- Hàm số đồng biến trên khoảng $(x_1; x_2) \Leftrightarrow$ PT: $y' = 0$ có hai nghiệm phân biệt x_1 và $x_2 \Leftrightarrow \begin{cases} a \neq 0 \\ \Delta > 0 \end{cases} \quad (1)$
- Biến đổi $|x_1 - x_2| = k$ thành $(x_1 + x_2)^2 - 4x_1x_2 = k^2 \quad (2)$
- Sử dụng định lý Viet, đưa phương trình (2) thành phương trình theo m
- Giải phương trình, kết hợp với điều kiện (1) đưa ra kết quả

Dạng 4: Tìm điều kiện của tham số m để hàm số $y = f(x, m)$ có cực trị

Cách giải

- Đối với hàm số: $y = ax^3 + bx^2 + cx + d$. Khi đó, ta có: $y' = 3ax^2 + 2bx + c$
Hàm số có cực trị $\Leftrightarrow$ Hàm số có CĐ và CT $\Leftrightarrow$ PT: $y' = 3ax^2 + 2bx + c = 0$ có hai nghiệm phân biệt
- Đối với hàm số: $y = \frac{ax^2 + bx + c}{mx + n}$. Khi đó, ta có: $y' = \frac{amx^2 + 2anx + (bn - cm)}{(mx + n)^2} = \frac{g(x)}{(mx + n)^2}$

Hàm số có cực trị $\Leftrightarrow$ Hàm số có CĐ và CT

$$\Leftrightarrow \text{PT: } g(x) = amx^2 + 2anx + (bn - cm) = 0 \text{ có hai nghiệm phân biệt khác } -\frac{n}{m}$$

Dạng 5: Tìm điều kiện của tham số m để hàm số $y = f(x, m)$ đạt cực trị tại điểm x_0

Cách giải

- Hàm số đạt cực trị tại điểm x_0 thì: $y'(x_0) = 0$. GPT này ta tìm được giá trị của m
- Thử lại các giá trị của m vừa tìm được xem có thỏa mãn hay không?
  - Nếu $y = B3$ hoặc $y = B4$ thì vận dụng kiến thức: $y''(x_0) < 0 \Rightarrow x_0$ là điểm CĐ
 $y''(x_0) > 0 \Rightarrow x_0$ là điểm CT
  - Nếu $y = \frac{B2}{B1}$ thì kiểm tra bằng cách lập bảng biến thiên

Dạng 6: Tìm điều kiện của tham số m để hàm số $y = f(x, m)$ có cực trị tại hai điểm x_1, x_2 và các điểm cực trị đó thỏa mãn một hệ thức (I) nào đó.

Cách giải

- Tìm điều kiện của m để hàm số có cực trị (1)
- Vận dụng định lý Viet, ta có hệ thức liên hệ giữa x_1 và x_2
- Biến đổi hệ thức (I) đã cho và vận dụng định lý Viet để tìm được m
- Kết hợp với điều kiện (1) đưa ra kết quả

Dạng 7: Viết phương trình đường thẳng đi qua hai điểm cực trị của hàm số $y = f(x)$

Cách giải

- Đối với hàm số $y = ax^3 + bx^2 + cx + d$:
  - Thực hiện phép chia đa thức y cho y' và viết hàm số dưới dạng: $y = u(x).y' + Mx + N$
  - Gọi $A(x_1; y_1)$ và $B(x_2; y_2)$ là hai điểm cực trị. Khi đó: $y_1 = Mx_1 + N$ và $y_2 = Mx_2 + N$
  - Do đó, phương trình đường thẳng đi qua hai điểm cực trị có dạng: $y = Mx + N$
- Đối với hàm số $y = \frac{ax^2 + bx + c}{mx + n}$:
  - Chứng minh bổ đề: Nếu hàm số $y = \frac{u(x)}{v(x)}$ có $\begin{cases} y'(x_0) = 0 \\ v(x_0) \neq 0 \end{cases}$ thì $y(x_0) = \frac{u'(x_0)}{v'(x_0)}$
  - Áp dụng bổ đề:

Gọi $A(x_1; y_1)$ và $B(x_2; y_2)$ là hai điểm cực trị. Khi đó: $y_1 = \frac{2ax_1 + b}{m}$ và $y_2 = \frac{2ax_2 + b}{m}$
  - Do đó, phương trình đường thẳng đi qua hai điểm cực trị có dạng: $y = \frac{2a}{m}x + \frac{b}{m}$

Dạng 8: Tìm điều kiện của tham số m để đồ thị hàm số $y = f(x, m)$ có các điểm cực trị nằm về hai phía đối với trục tung

Cách giải

- Tìm điều kiện của m để hàm số có các điểm cực trị x_1 và x_2 (1)
- Vận dụng định lý Viet ta có hệ thức liên hệ giữa x_1 và x_2 (2)

- A và B nằm về hai phía đối với trục $Oy \Leftrightarrow x_1 x_2 < 0$ (sử dụng hệ thức (2))
- Kết hợp với điều kiện (1) đưa ra kết quả

Dạng 9: Tìm điều kiện của tham số m để đồ thị hàm số $y = f(x, m)$ có các điểm cực trị nằm về hai phía đối với trục hoành

Cách giải

- Tìm điều kiện của m để hàm số có các điểm cực trị x_1 và x_2 (1)
- Vận dụng định lý Viet ta có hệ thức liên hệ giữa x_1 và x_2 (2)
- Tính các giá trị y_1 và y_2 (tính giống như ở **Dạng 7**)
- Các điểm cực trị nằm về hai phía đối với trục $Oy \Leftrightarrow y_1 y_2 < 0$ (sử dụng hệ thức (2))
- Kết hợp với điều kiện (1) đưa ra kết quả

Dạng 10: Tìm điều kiện của tham số m để đồ thị hàm số $y = f(x, m)$ có các điểm cực trị nằm về hai phía đối với đường thẳng $d : Ax + By + C = 0$ cho trước

Cách giải

- Tìm điều kiện của m để hàm số có các điểm cực trị x_1 và x_2 (1)
- Vận dụng định lý Viet ta có hệ thức liên hệ giữa x_1 và x_2 (2)
- Tính các giá trị y_1 và y_2 (tính giống như ở **Dạng 7**) $\Rightarrow$ Tọa độ các điểm cực trị: $A(x_1; y_1), B(x_2; y_2)$
- A và B nằm về hai phía đối với $d \Leftrightarrow (Ax_1 + By_1 + C)(Ax_2 + By_2 + C) < 0 \Rightarrow$ kết quả

Dạng 11: Tìm điều kiện của tham số m để đồ thị hàm số $y = f(x, m)$ có các điểm CĐ và CT đối xứng với nhau qua đường thẳng $d : Ax + By + C = 0$

Cách giải

- Tìm điều kiện của m để hàm số có các điểm cực trị x_1 và x_2 (1)
- Vận dụng định lý Viet ta có hệ thức liên hệ giữa x_1 và x_2 (2)
- Tính các giá trị y_1 và y_2 (tính giống như ở **Dạng 7**) $\Rightarrow$ Tọa độ các điểm cực trị: $A(x_1; y_1), B(x_2; y_2)$
- A và B đối xứng với nhau qua $d \Leftrightarrow \begin{cases} AB \perp d \\ I \in d \end{cases}$ trong đó I là trung điểm của AB $\Rightarrow$ giá trị m
- Kết hợp với điều kiện (1) đưa ra kết quả

Dạng 12: Tìm điều kiện của tham số m để đồ thị hàm số $y = f(x, m)$ có các điểm CĐ và CT cách đều đường thẳng $d : Ax + By + C = 0$

Cách giải

- Tìm điều kiện của m để hàm số có các điểm cực trị x_1 và x_2 (1)
- Vận dụng định lý Viet ta có hệ thức liên hệ giữa x_1 và x_2 (2)
- Tính các giá trị y_1 và y_2 (tính giống như ở **Dạng 7**) $\Rightarrow$ Tọa độ các điểm cực trị: $A(x_1; y_1), B(x_2; y_2)$
- A và B cách đều đường thẳng $\begin{cases} AB \parallel d \\ I \in d \end{cases}$ trong đó I là trung điểm của AB $\Rightarrow$ giá trị m
- Kết hợp với điều kiện (1) đưa ra kết quả

Dạng 13: Tìm điều kiện của tham số m để đồ thị hàm số $y = f(x, m)$ có các điểm cực trị A và B thỏa mãn một hệ thức nào đó (VD: $AB = k$, AB ngắn nhất, $OA = \sqrt{2}OB \dots$)

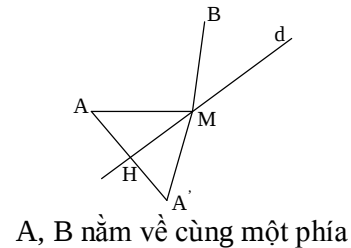
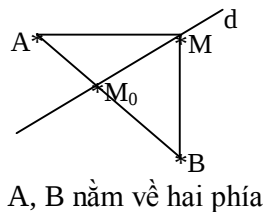
Cách giải

- Tìm điều kiện của m để hàm số có các điểm cực trị x_1 và x_2 (1)
- Vận dụng định lý Viet ta có hệ thức liên hệ giữa x_1 và x_2 (2)
- Tính các giá trị y_1 và y_2 (tính giống như ở **Dạng 7**) $\Rightarrow$ Tọa độ các điểm cực trị: $A(x_1; y_1), B(x_2; y_2)$
- Từ hệ thức liên hệ giữa các điểm A, B ta tìm được giá trị của m

Dạng 14: Tìm điểm M thuộc đường thẳng $d: Ax + By + C = 0$ sao cho tổng khoảng cách từ điểm M đến hai điểm cực trị của đồ thị hàm số $y = f(x)$ là nhỏ nhất

Cách giải

- Tìm các điểm cực trị $A(x_1; y_1)$ và $B(x_2; y_2)$ của ĐTHS $y = f(x)$
- Viết phương trình đường thẳng AB
- Kiểm tra xem A và B nằm về cùng một phía hay nằm về hai phía đối với đường thẳng d
  - + Nếu: $(Ax_1 + By_1 + C)(Ax_2 + By_2 + C) < 0 \Rightarrow$ A và B nằm về hai phía đối với d
  - Khi đó: $MA + MB \geq AB$. Do đó: $MA + MB$ nhỏ nhất $\Leftrightarrow$ M là giao điểm của AB với đường thẳng d
  - + Nếu: $(Ax_1 + By_1 + C)(Ax_2 + By_2 + C) > 0 \Rightarrow$ A và B nằm về cùng một phía đối với d
    - Xác định tọa độ điểm A' đối xứng với điểm A qua đường thẳng d
    - Khi đó: $MA + MB = MA' + MB \geq A'B$. Do đó: $MA + MB$ nhỏ nhất $\Leftrightarrow$ M là giao điểm của $A'B$ với đường thẳng d

Dạng 15: Tìm điều kiện của tham số m để đồ thị hàm số $y = f(x, m)$ có các điểm CĐ, CT và đường thẳng đi qua hai điểm cực trị tạo với đường thẳng $d: Ax + By + C = 0$ một góc bằng α

Cách giải

- Tìm điều kiện của m để hàm số có các điểm cực trị (1)
- Viết phương trình đường thẳng Δ đi qua hai điểm cực trị
- Khi đó:

$$\begin{cases} \Delta \parallel d \Leftrightarrow k_{\Delta} = k_d \\ \Delta \perp d \Leftrightarrow k_{\Delta} \cdot k_d = -1 \\ \Delta \text{ tạo với } d \text{ góc } \alpha \Leftrightarrow \left| \frac{k_{\Delta} - k_d}{1 + k_{\Delta} k_d} \right| = \tan \alpha \end{cases} \Rightarrow \text{ giá trị của } m$$
- Kết hợp với điều kiện (1) đưa ra kết quả

Dạng 16: Tìm điều kiện của tham số m để đồ thị hàm số $y = ax^4 + bx^2 + c$ có các điểm CĐ, CT tạo thành một tam giác vuông cân.

Cách giải

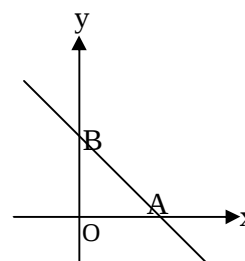
- Tìm điều kiện của m để hàm số có các điểm cực trị (1)
- Tìm tọa độ các điểm cực trị A, B, C của ĐTHS
- Xác định xem $\triangle ABC$ cân tại điểm nào, giả sử cân tại A
- Khi đó: $\triangle ABC$ vuông cân $\Leftrightarrow \overrightarrow{OA} \cdot \overrightarrow{OB} = 0 \Rightarrow$ giá trị của m
- Kết hợp với điều kiện (1) đưa ra kết quả

Chú ý: ĐTHS trùng phương có trục đối xứng là trục Oy và ĐTHS có các điểm CĐ, CT $\Leftrightarrow$ ĐTHS có ba điểm cực trị

Dạng 17: Tìm giá trị của m để tiệm cận xiên của ĐTHS $y = \frac{ax^2 + bx + c}{mx + n}$ chắn trên hai trục tọa độ một tam giác có diện tích bằng k .

Cách giải

- Tìm đường tiệm cận xiên của ĐTHS
- Tìm tọa độ giao điểm $A(x_A; 0)$ và $B(0; y_B)$ của TCX với các trục tọa độ
- Khi đó: $OA = |x_A|$ và $OB = |y_B| \Rightarrow S_{\triangle OAB} = \frac{1}{2} OA \cdot OB = \frac{1}{2} |x_A| \cdot |y_B|$
- Từ đó, suy ra kết quả của m

Dạng 18: Tìm các điểm M trên đồ thị (C): $y = \frac{ax + b}{cx + d}$ sao cho tổng khoảng cách từ điểm M đến giao điểm của hai đường tiệm cận là nhỏ nhất.

Cách giải

- Tìm các đường tiệm cận của ĐTHS $\Rightarrow$ Giao điểm A và B của hai đường tiệm cận
- Sử dụng phương pháp chia đa thức, viết lại hàm số đã cho dưới dạng: $y = p + \frac{q}{cx + d}$ (với $p, q \in \mathbb{R}$)
- Gọi $M\left(m; p + \frac{q}{cm + d}\right) \in (C)$. Tính khoảng cách từ điểm M đến các đường tiệm cận
- Áp dụng bất đẳng thức Cô-si cho hai số không âm $\Rightarrow$ kết quả

Chú ý: - Khoảng cách từ điểm $M(x_0; y_0)$ đến đường thẳng $\Delta: Ax + By + C = 0$ là: $d_{(M; \Delta)} = \frac{|Ax_0 + By_0 + C|}{\sqrt{A^2 + B^2}}$

- Bất đẳng thức Cô-si cho hai số không âm A và B: $A + B \geq 2\sqrt{AB}$. Dấu “=” xảy ra $\Leftrightarrow A = B$

- Đối với hàm số dạng $y = \frac{ax^2 + bx + c}{mx + n}$ cách làm hoàn toàn tương tự

Dạng 19: Viết phương trình tiếp tuyến với đồ thị (C): $y = f(x)$ tại điểm $M(x_0; y_0)$

Cách giải

- Xác định x_0 và y_0

- Tính y' . Từ đó suy ra: $y'(x_0)$
- Phương trình tiếp tuyến cần tìm: $y = y'(x_0)(x - x_0) + y_0$

Dạng 20: Viết phương trình tiếp tuyến với đồ thị (C): $y = f(x)$ biết tiếp tuyến đó có hệ số góc bằng k

Cách giải

- Xác định k
- Tính $f'(x)$ và giải phương trình $f'(x) = k$ để tìm hoành độ tiếp điểm x_0 . Từ đó suy ra: $y_0 = f(x_0)$
- PT tiếp tuyến cần tìm: $y = k(x - x_0) + y_0$

Dạng 21: Viết phương trình tiếp tuyến với đồ thị (C): $y = f(x)$ biết tiếp tuyến đó đi qua điểm $A(x_A; y_A)$

Cách giải

- Gọi Δ là đường thẳng đi qua điểm $A(x_A; y_A)$ và có hệ số góc k $\Rightarrow$ PT Δ : $y = k(x - x_A) + y_A$ (*)
- Δ là tiếp tuyến của (C) $\Leftrightarrow$ HPT: $\begin{cases} f(x) = k(x - x_A) + y_A & (1) \\ k = f'(x) & (2) \end{cases}$ có nghiệm
- Thay k từ (2) vào (1) ta được: $f(x) = f'(x)(x - x_A) + y_A$ (3)
- Giải phương trình (3) ta được $x \Rightarrow k$ (thay vào (2)) $\Rightarrow$ PT tiếp tuyến cần tìm (thay vào (*))

Dạng 22: Tìm các điểm M sao cho từ điểm M có thể kẻ được n tiếp tuyến tới đồ thị (C): $y = f(x)$

Cách giải

- Giả sử: $M(x_0; y_0)$. Phương trình đường thẳng Δ qua M và có hệ số góc k có dạng: $y = k(x - x_0) + y_0$
- Δ là tiếp tuyến của (C) $\Leftrightarrow$ HPT: $\begin{cases} f(x) = k(x - x_0) + y_0 & (1) \\ k = f'(x) & (2) \end{cases}$ có nghiệm
- Thay k từ (2) vào (1) ta được: $f(x) = f'(x)(x - x_0) + y_0$ (3)
- Khi đó, từ M kẻ được n tiếp tuyến đến (C) $\Leftrightarrow$ PT (3) có n nghiệm phân biệt $\Rightarrow$ kết quả

Dạng 23: Tìm các điểm M sao cho từ điểm M có thể kẻ được 2 tiếp tuyến tới đồ thị (C): $y = f(x)$ và hai tiếp tuyến đó vuông góc với nhau.

Cách giải

- Giả sử: $M(x_0; y_0)$. Phương trình đường thẳng Δ qua M và có hệ số góc k có dạng: $y = k(x - x_0) + y_0$
- Δ là tiếp tuyến của (C) $\Leftrightarrow$ HPT: $\begin{cases} f(x) = k(x - x_0) + y_0 & (1) \\ k = f'(x) & (2) \end{cases}$ có nghiệm
- Thay k từ (2) vào (1) ta được: $f(x) = f'(x)(x - x_0) + y_0$ (3)
- Khi đó, qua M kẻ được 2 tiếp tuyến đến (C) $\Leftrightarrow$ PT (3) có 2 nghiệm phân biệt x_1 và x_2
- Hai tiếp tuyến đó vuông góc với nhau $\Leftrightarrow f'(x_1) \cdot f'(x_2) = -1 \Rightarrow$ kết quả

Chú ý: Qua M kẻ được 2 tiếp tuyến đến (C) sao cho hai tiếp điểm nằm về hai phía đối với trục hoành

$$\Leftrightarrow \begin{cases} (3) \text{ có 2 nghiệm phân biệt} \\ f(x_1) \cdot f(x_2) < 0 \end{cases}$$

Dạng 24: Tìm các giá trị của m để đồ thị $(C_1): y = f(x, m)$ cắt đồ thị $(C_2): y = g(x)$ tại n điểm phân biệt

Cách giải

- (C_1) cắt (C_2) tại n điểm phân biệt $\Leftrightarrow$ PT: $f(x, m) = g(x)$ có n nghiệm phân biệt
- Tìm m bằng một số cách: dựa vào điều kiện có nghiệm của PT bậc hai, dựa vào bảng biến thiên, dựa vào đồ thị ... $\Rightarrow$ kết quả

Dạng 25: Biện luận theo m số nghiệm của phương trình: $F(x, m) = 0$

Cách giải

- Biến đổi phương trình $F(x, m) = 0$ về dạng: $f(x) = g(m)$, trong đó đồ thị $y = f(x)$ đã vẽ đồ thị
- Số nghiệm của PT đã cho chính là số giao điểm của đồ thị $(C): y = f(x)$ với đường thẳng $d: y = g(m)$
- Dựa vào số giao điểm của d với $(C) \Rightarrow$ kết quả

Dạng 26: Tìm giá trị của m để đường thẳng $d: y = px + q$ cắt đồ thị $(C): y = \frac{ax+b}{cx+d}$ tại hai điểm phân biệt M, N sao cho độ dài đoạn MN là nhỏ nhất.

Cách giải

- d cắt (C) tại hai điểm phân biệt $\Leftrightarrow$ PT: $\frac{ax+b}{cx+d} = px+q$ có hai nghiệm phân biệt
 $\Leftrightarrow$ PT: $Ax^2 + Bx + C = 0$ (1) có hai nghiệm phân biệt khác $-\frac{d}{c}$
 $\Rightarrow$ điều kiện của m (*)
- Khi đó, d cắt (C) tại hai điểm phân biệt $M(x_1; y_1)$ và $N(x_2; y_2)$. Theo định lý Viet ta có mối liên hệ giữa x_1 và x_2 (x_1 và x_2 là hai nghiệm của pt (1))
- Tính: $MN^2 = (x_2 - x_1)^2 + (y_2 - y_1)^2 \Rightarrow$ kết quả của m để MN là nhỏ nhất

Chú ý: - Khi tính y_1 và y_2 ta thay x_1 và x_2 vào phương trình của đường thẳng d

- ΔOMN vuông $\Leftrightarrow \overline{OM} \cdot \overline{ON} = 0 \Leftrightarrow x_1x_2 + y_1y_2 = 0$

- Đối với đồ thị của hàm số $(C): y = \frac{ax^2 + bx + c}{mx + n}$ cách làm hoàn toàn tương tự

Dạng 27: Tìm giá trị của m để đường thẳng $d: y = px + q$ cắt đồ thị $(C): y = \frac{ax+b}{cx+d}$ tại hai điểm phân biệt thuộc cùng một nhánh của (C) .

Cách giải

- Xác định tiệm cận đứng của (C)
- d cắt (C) tại hai điểm phân biệt thuộc cùng một nhánh của (C)
 $\Leftrightarrow$ PT: $\frac{ax+b}{cx+d} = px+q$ có hai nghiệm phân biệt nằm về cùng một phía đối với TCD
 $\Leftrightarrow$ PT: $Ax^2 + Bx + C = 0$ (1) có hai nghiệm phân biệt khác $-\frac{d}{c}$ và nằm về cùng một phía với TCD
 $\Rightarrow$ kết quả của m (vận dụng điều kiện để hai điểm nằm cùng một phía đối với đường thẳng)

Dạng 28: Tìm giá trị của m để đường thẳng đồ thị $(C): y = ax^3 + bx^2 + cx + d$ cắt trục Ox tại 3 điểm phân biệt có hoành độ lập thành một cấp số cộng.

Cách giải

- Điều kiện cần:
  - Hoành độ các giao điểm x_1, x_2, x_3 là nghiệm của PT: $ax^3 + bx^2 + cx + d = 0$ (1)
  - Theo định lý Viet, ta có: $x_1 + x_2 + x_3 = -\frac{b}{a}$ (2)
  - Do x_1, x_2, x_3 lập thành một cấp số cộng, nên: $x_1 + x_3 = 2x_2$. Thay vào (2) ta được: $x_2 = -\frac{b}{3a}$
  - Thay vào (1), ta được giá trị của m
- Điều kiện đủ: Thử lại các giá trị của m vừa tìm được xem PT đã cho có 3 nghiệm hay không
- Kết luận: Đưa ra giá trị của m

Dạng 29: Tìm giá trị của m để đường thẳng đồ thị $(C): y = ax^3 + bx^2 + cx + d$ cắt trục Ox tại 3 điểm phân biệt có hoành độ lập thành một cấp số nhân.

Cách giải

- Điều kiện cần:
  - Hoành độ các giao điểm x_1, x_2, x_3 là nghiệm của PT: $ax^3 + bx^2 + cx + d = 0$ (1)
  - Theo định lý Viet, ta có: $x_1x_2x_3 = -\frac{d}{a}$ (2)
  - Do x_1, x_2, x_3 lập thành một cấp số nhân, nên: $x_1x_3 = x_2^2$. Thay vào (2) ta được: $x_2 = -\sqrt[3]{\frac{d}{a}}$
  - Thay vào (1), ta được giá trị của m
- Điều kiện đủ: Thử lại các giá trị của m vừa tìm được xem PT đã cho có 3 nghiệm hay không
- Kết luận: Đưa ra giá trị của m

Dạng 30: Cho họ đường cong $(C_m): y = f(x, m)$, với m là tham số. Tìm điểm cố định mà họ đường cong trên đi qua với mọi giá trị của m .

Cách giải

- Gọi $A(x_0; y_0)$ là điểm cố định của họ (C_m) . Khi đó ta có: $y_0 = f(x_0, m), \forall m \Leftrightarrow Am + B = 0, \forall m$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} A = 0 \\ B = 0 \end{cases} \Rightarrow x_0 \text{ và } y_0 \Rightarrow \text{điểm cố định } A$$
- Kết luận các điểm cố định mà họ (C_m) luôn đi qua

Dạng 31: Cho họ đường cong $(C_m): y = f(x, m)$, với m là tham số. Tìm các điểm mà họ đường cong trên không đi qua với mọi giá trị của m .

Cách giải

- Gọi $A(x_0; y_0)$ là điểm mà họ (C_m) không đi qua $\forall m$.
- Khi đó phương trình ẩn $m: y_0 = f(x_0, m)$ vô nghiệm $\Rightarrow$ điều kiện của x_0 và y_0

Dạng 32: Cho đồ thị (C): $y = f(x)$. Vẽ đồ thị của hàm số $y = f(|x|)$

Cách giải

- Vẽ đồ thị của hàm số (C): $y = f(x)$
- Ta có: $y = f(|x|) = \begin{cases} f(x) & \text{nếu } x \geq 0 \\ f(-x) & \text{nếu } x < 0 \end{cases}$
- Do đó, đồ thị của hàm số $y = f(|x|)$ là hợp của hai phần:
  - Phần 1: là phần của đồ thị (C) nằm ở bên phải trục Ox
  - Phần 2: là phần đối xứng với phần 1 qua trục Ox

Dạng 33: Cho đồ thị (C): $y = f(x)$. Vẽ đồ thị của hàm số $y = |f(x)|$

Cách giải

- Vẽ đồ thị của hàm số (C): $y = f(x)$
- Ta có: $y = |f(x)| = \begin{cases} f(x) & \text{nếu } f(x) \geq 0 \\ -f(x) & \text{nếu } f(x) < 0 \end{cases}$
- Do đó, đồ thị của hàm số $y = |f(x)|$ là hợp của hai phần:
  - Phần 1: là phần của đồ thị (C) bên trên trục Ox
  - Phần 2: là phần đối xứng với phần đồ thị (C) ở bên dưới trục Ox qua trục Ox

Dạng 34: Cho đồ thị (C): $y = f(x)$. Vẽ đồ thị của hàm số $|y| = f(x)$

Cách giải

- Vẽ đồ thị của hàm số (C): $y = f(x)$
- Ta có: $|y| = f(x) \Leftrightarrow \begin{cases} f(x) \geq 0 \\ y = f(x) \\ y = -f(x) \end{cases}$
- Do đó, đồ thị của hàm số $|y| = f(x)$ là hợp của hai phần:
  - Phần 1: là phần của đồ thị (C) nằm bên trên trục Ox
  - Phần 2: là phần đối xứng với phần 1 qua trục Ox

Dạng 35: Cho đồ thị (C): $y = f(x)$. Vẽ đồ thị của hàm số $y = f(x) = |u(x)| \cdot v(x)$

Cách giải

- Vẽ đồ thị của hàm số (C): $y = f(x)$
- Ta có: $y = \begin{cases} u(x) \cdot v(x) & \text{nếu } u(x) \geq 0 \\ -u(x) \cdot v(x) & \text{nếu } u(x) < 0 \end{cases}$
- Do đó, đồ thị của hàm số $y = f(x) = |u(x)| \cdot v(x)$ là hợp của hai phần:
  - Phần 1: là phần của đồ (C) trên miền $u(x) \geq 0$
  - Phần 2: là phần đối xứng với phần đồ thị (C) trên miền $u(x) < 0$ qua trục Ox